

Zadeva C-765/22

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

16. december 2022

Predložitveno sodišče:

Juzgado de lo Mercantil de Palma de Mallorca (Španija)

Datum predložitvene odločbe:

24. november 2022

Tožeče stranke:

Luis Carlos

Severino

Isidora

Angélica

Paula

Luis Francisco

Delfina

Tožena stranka:

Air Berlín PLC & CO Luftverkehrs KG, podružnica v Španiji

Sodišče: **Juzgado de lo Mercantil (gospodarsko sodišče)**

Sedež: **Palma de Mallorca**

Oddelek: **1**

Datum: **24. november 2022**

[...] (ni prevedeno)

Vrsta odločbe: **sklep**

[...] (ni prevedeno)

[identifikacija sodišča, postopka in strank]

SKLEP

V PALMI DE MALLORCI, štiriindvajsetega novembra dva tisoč dvaindvajset.

[...] (ni prevedeno) [standardne navedbe]

DEJANSKO STANJE

PRVIČ.– Tožeče stranke so na podlagi člena 289(2) Real Decreto Legislativo 1/2020 de 5 de mayo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (kraljeva zakonska uredba 1/2020 z dne 5. maja 1995 o potrditvi prečiščenega besedila zakona o stečajju; v nadaljevanju: španski zakon o stečajju) vložile zahtevek za začetek stečajnega postopka, pri čemer so izpodbijale popis in seznam upnikov, ki ju je sestavil stečajni upravitelj. Stečajni upravitelj je na zahtevek odgovoril pravočasno in v pravilni obliki.

Stranke niso predlagale, naj se opravi obravnava, in sodišče je menilo, da ni potrebna. Sodišče mora brez nadaljnjih postopkov izdati sodbo v skladu s členom 540(2) španskega zakona o stečajju.

DRUGIČ.– Na podlagi določb iz člena 39 Ley de Enjuiciamiento Civil (španski zakon o civilnem postopku) in člena 4a Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial (sistemski zakon št. 6/1985 z dne 1. julija 1985 o sodstvu) so bile stranke v sporu in Ministerio Fiscal (državno tožilstvo) zaslišani, da bi se v zvezi z dvomi o razlagi prava Unije izrekli o upoštevnosti in, po potrebi, obsegu predloga za sprejetje predhodne odločbe, vložene pri Sodišču Evropske unije.

PRAVNA PODLAGA

PRVIČ.– *Predmet spora o glavni stvari in upoštevana dejstva.*

- 1 – Predmet postopka je izpodbijanje popisa in seznama upnikov, ki ga je stečajni upravitelj predložil v okviru sekundarnega stečajnega postopka, uvedenega proti gospodarskemu subjektu AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG.
- 2 – S sklepom prvostopenjskega sodišča v Charlottenburgu (Berlin, Nemčija) [...] (ni prevedeno) z dne 1. novembra 2017 je bil uveden glavni postopek zaradi insolventnosti proti gospodarskemu subjektu AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG.
- 3 – S sklepom z dne 6. novembra 2020 je bil uveden obvezni sekundarni stečajni postopek proti gospodarskemu subjektu AIR BERLÍN PLC & CO

LUFTVERKEHRS KG, ki v Španiji posluje prek subjekta AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, podružnica v Španiji.

- 4 – Tožeče stranke, domači upniki, zaposleni v španski podružnici gospodarskega subjekta AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG, ki je po začetku glavnega postopka v Nemčiji prenehala poslovati, so vložile več zahtevkov pri španskih delovnih sodiščih.

Sala de lo Social de la Audiencia Nacional (senat za delovne spore osrednjega sodišča, Španija) je s sodbo [...] (ni prevedeno) z dne 30. aprila odpovedi pogodb o zaposlitvi razglasil za nične z učinkom od 24. novembra 2017. V sodbi je odpoved razglašena za nično, ker stečajni upravitelj [Lucas], ki ga je imenovalo nemško sodišče, v Španiji ni začel teritorialnega stečajnega postopka, da bi pridobil sodno dovoljenje stečajnega sodišča, in ker pravnim zastopnikom delavcev ni predložil obvezne dokumentacije.

Španska delovna sodišča so v korist delavcev priznala ničnost odpovedi njihovih pogodb o zaposlitvi, ker pa jih ni bilo mogoče ponovno sprejeti na njihova delovna mesta, so gospodarskemu subjektu AIR BERLÍN PLC & CO LUFTVERKEHRS KG naložila, naj jim izplača določene zneske iz naslova odpravnin in neizplačanih plač za obdobje od odpovedi pogodbe o zaposlitvi do zaključka postopka izpodbijanja te odpovedi.

- 5 – Po vložitvi zahtevka za uvedbo sekundarnega teritorialnega stečajnega postopka je stečajni upravitelj v glavnem postopku izdal potrdila o vpisu terjatev delavcev na seznam upnikov v enakem ali višjem znesku, kot se zahteva od Fondo de Garantía Salarial (plačni jamstveni sklad; v nadaljevanju: FOGASA), pod pogoji iz člena 25(4) Real Decreto 505/85, de 6 de marzo (kraljeva uredba 505/85 z dne 6. marca 1985). Delavci so lahko izterjali del svojih terjatev ob upoštevanju zakonsko določenih omejitev.
- 6 – V okviru sekundarnega teritorialnega stečajnega postopka, ki je potekal v Španiji, je imenovani stečajni upravitelj v skladu z določbami člena 290 v povezavi s členom 293[(1)(2)] španskega zakona o stečaju predložil vmesno poročilo s seznamom upnikov. Seznam upnikov je dokument, v katerem se po vložitvi in preučitvi zahtevkov terjatve v stečajnem postopku priznajo in nato razvrstijo.

Stečajni upravitelj je menil, da so terjatve delavcev stečajne terjatve, in jih razvrstil med terjatve s splošno prednostno pravico in navadne terjatve.

- 7 – Delavci v skladu s členom 297(1) španskega zakona o stečaju izpodbijajo seznam upnikov v delu, ki se nanaša na priznanje in razvrstitev njihovih terjatev. Menijo, da je treba njihove terjatve opredeliti kot terjatve do stečajne mase. Zato bi se morale v skladu s špansko zakonodajo o stečaju šteti za prednostne za poplačilo.

DRUGIČ.- Upoštevne pravne določbe

Vendar delavci menijo, da je treba navedbo iz člena 242(8) španskega zakona o stečaju v zvezi s terjatvami delavcev, vključno z odpravninami zaradi odpovedi delovnega razmerja ali prenehanja pogodb o zaposlitvi, do katerih pride po razglasitvi stečaja, razumeti tako, da se nanaša na datum uvedbe glavnega in ne sekundarnega postopka v primeru insolventnosti.

V Uredbi (EU) 2015/848 je, kot je navedeno v uvodni izjavi 22, priznano dejstvo, da zaradi zelo različnega materialnega prava v državah članicah uvedba mednarodnega stečaja z univerzalnim področjem uporabe znotraj Unije ni mogoča. Prav raznolikost na evropski ravni v ureditvi razvrstitve terjatev delavcev, skupaj z zavarovanji s premoženjem, upravičuje določitev ublaženega univerzalnega postopka, ki omogoča uvedbo teritorialnih postopkov, ki zajemajo izključno premoženje, ki je v državi, v kateri je bil uveden postopek. V tej uvodni izjavi je celo navedeno, da bo „[o]b naslednjem pregledu te uredbe [...] treba identificirati nadaljnje ukrepe, s katerimi bi na evropski ravni izboljšali prednostne pravice zaposlenih“.

S tega vidika Uredba (EU) 2015/848 vsebuje določbe, katerih cilj je očitno zaščititi delavce pred uporabo tuje stečajne zakonodaje, ki se razlikuje od domače zakonodaje, s katero je urejena pogodba o zaposlitvi.

Člen 13 kot odstopanje od načela *lex fori concursus* določa, da učinke na pogodbo o zaposlitvi ureja izključno pravo države članice, ki se zanjo uporablja, in da celo sodišča zadevne države, ki ni država, v kateri je bil uveden postopek, ostanejo pristojna za odobritev prekinitve ali spremembe pogodb o zaposlitvi, tudi če v tej državi ni bil uveden teritorialni postopek.

Vendar je v uvodni izjavi 72 navedeno, da bi bilo treba

„[v]sa druga vprašanja v zvezi z insolvenčnim pravom, kot je vprašanje, ali so terjatve zaposlenih zavarovane s prednostnimi pravicami in o statusu, ki ga lahko imajo takšne prednostne pravice, [...] reševati na podlagi prava države članice, v kateri je bil uveden (glavni ali sekundarni) postopek v primeru insolventnosti [...]“.

Obravnavane terjatve delavcev so v skladu z možnostjo iz člena 45 Uredbe (EU) 2015/848, kot navaja stečajni upravitelj v postopku v glavni stvari, v glavnem stečajnem postopku priznane prednostno, ker so se zaradi nemške zakonodaje, ki je pravo, ki se uporablja, ker je Nemčija država, v kateri je bil uveden glavni postopek zaradi insolventnosti, šteje za terjatve do stečajne mase.

V sekundarnem postopku zaradi insolventnosti se izpodbija sklep stečajnega upravitelja, ki na seznamu upnikov v svojem poročilu terjatve delavcev šteje za stečajne terjatve in s tem za neprednostne. Tako se je odločil zato, ker meni, da se navedba v členu 242(8) španskega zakona o stečaju v zvezi s terjatvami delavcev, ki so nastale ali bile s sodnim sklepom razglašene po uvedbi postopka zaradi insolventnosti, nanaša na uvedbo sekundarnega postopka zaradi insolventnosti, in ne glavnega.

Razlaga stečajnega upravitelja je skladna z dobesedno razlago člena 24[2](8) španskega zakona o stečaju, ki je nenazadnje, kot izhaja iz člena 35 Uredbe (EU) 2015/848 v povezavi s členom 7(1) [in (2)](g) in (h) te uredbe, pravo, ki se uporablja za določitev terjatev, ki jih je treba priznati kot obveznosti dolžnika, in za obravnavo terjatev, nastalih po uvedbi postopka zaradi insolventnosti.

Vendar je ta razlaga lahko v nasprotju s sistematično razlago člena 35 in člena 7(1) [in (2)](g) in (h) Uredbe (EU) 2015/848 v povezavi z uvodno izjavo 72 te uredbe, ki bi jo bilo treba uporabiti v okviru ublaženega univerzalnega postopka, ki je bil zasnovan z Uredbo. In sicer zlasti, ker je v skladu z uvodno izjavo 40 te uredbe v povezavi z njenim členom 23 eden od razlogov, ki upravičujejo možnost uvedbe sekundarnih postopkov v primeru insolventnosti, ravno zaščita domačih interesov. Ne zdi se dosledno, da bi Uredba z namenom njihovega varstva določala, da se prednostna obravnava terjatev ali prednostni vrstni red terjatev delavcev določi v skladu z zakonodajo o postopku v primeru insolventnosti tiste države, v kateri je bil postopek uveden, čeprav bi njena uporaba privedla do rezultata, ki škoduje interesom, ki naj bi bili zaščiteni s to uredbo.

Iz teh razlogov je utemeljeno, da se naslednji predlogi za sprejetje predhodne odločbe predložijo Sodišču Evropske unije, ki jamči za enotno razlago in uporabo prava Unije.

1. – Člen 35 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (v nadaljevanju: Uredba (EU) 2015/848) določa:

„Če ta uredba ne določa drugače, je pravo, ki se uporablja v sekundarnih postopkih v primeru insolventnosti, pravo države članice, na katere ozemlju so bili uvedeni sekundarni postopki v primeru insolventnosti.“

2. – Člen 7 Uredbe (EU) 2015/848 določa:

1. *„Če ta uredba ne določa drugače, se za postopek v primeru insolventnosti in njegove učinke, uporablja pravo države članice, na katere ozemlju je bil uveden takšen postopek (v nadaljnjem besedilu: država, v kateri je bil uveden postopek).“*

2. *Pravo države, v kateri je bil uveden postopek, določa pogoje za uvedbo, vodenje in končanje tega postopka. Zlasti določa naslednje:*

[...]

(g) terjatve, ki jih je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso, in obravnavo terjatev, nastalih po uvedbi postopka v primeru insolventnosti;

(h) pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev;“.

3. – Real Decreto-Legislativo 1/2020, de 5 de mayo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (kraljeva zakonska uredba 1/2020 z dne 5.

maja 2020 o potrditvi prečiščene različice zakona o stečaju) v zvezi s terjatvami, ki jih je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso, določa:

Člen 280 1: „Terjatve s splošno prednostno pravico so:

terjatve iz naslova plač, ki jim ni priznana posebna prednostna pravica, v znesku, ki ustreza zmnožku trikratnika minimalne plače in števila dni, za katere plača ni bila izplačana; odpravnine zaradi prenehanja pogodb o zaposlitvi v znesku, ki ustreza zakonskemu minimumu, izračunanemu na podlagi, ki ne presega trikratnika minimalne plače; odškodnine za poškodbe pri delu in poklicne bolezni, pridobljene pred uvedbo stečajnega postopka; kapital za stroške prispevkov za socialno varnost, za katere je zakonsko odgovoren stečajni dolžnik, in zamudne obresti na te dajatve zaradi neizpolnitve obveznosti na področju medicine dela, nastale pred uvedbo stečajnega postopka.“

Člen 269(3)

„Terjatve, ki se po tem zakonu ne štejejo za prednostne ali podrejene terjatve, se uvrstijo med navadne terjatve.“

4. – Real Decreto-Legislativo 1/2020, de 5 de mayo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (kraljeva zakonska uredba 1/2020 z dne 5. maja 2020 o potrditvi prečiščene različice zakona o stečaju) v zvezi z obravnavo terjatev, nastalih po uvedbi postopka v primeru insolventnosti, določa:

Člen 242(8)

„Terjatve do stečajne mase so:

[...]

Tiste, ki nastanejo zaradi opravljanja poklicne ali poslovne dejavnosti stečajnega dolžnika po uvedbi stečajnega postopka. To pravilo zajema terjatve delavcev za to obdobje, vključno z odpravninami zaradi odpovedi delovnega razmerja ali prenehanja pogodb o zaposlitvi, do katerih je prišlo po uvedbi stečajnega postopka [...].“

Člen 429. „Odbitek za poplačilo terjatev do stečajne mase“.

„Pred plačilom stečajnih terjatev stečajni upravitelj od stečajne mase odbije sredstva in pravice, potrebne za poplačilo terjatev do [stečajne mase].“

TRETJIČ:- Razlogi za odločitev.

Kot je razvidno, se nasprotni stališči strank in dvomi o razlagi, ki jih izraža nacionalno sodišče, nanašajo na datum uvedbe postopka zaradi insolventnosti, ki ga je treba upoštevati pri opredelitvi terjatev delavcev kot terjatev do stečajne mase ali kot stečajnih terjatev. Natančneje, na to, ali je treba upoštevati datum uvedbe glavnega ali sekundarnega postopka v primeru insolventnosti.

Stečajni upravitelj meni, da mora biti upošteven datum sklepa o uvedbi sekundarnega postopka zaradi insolventnosti. Ker so bile sodbe delovnih sodišč izdane po datumu uvedbe glavnega postopka, vendar pred uvedbo sekundarnega postopka, naj bi bile te terjatve stečajne.

IZREK

Glede na navedeno se sklene, da se Sodišču Evropske unije predloži ta predlog za sprejetje predhodne odločbe:

1. Ali je mogoče v okviru modela ublaženega univerzalnega postopka, določenega z Uredbo (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti, ki omogoča uvedbo sekundarnih postopkov, ki zajemajo izključno premoženje, ki je v državi, v kateri je bil postopek uveden,

člen 35, člen 7(1) [in (2)](g) in (h) v povezavi z uvodno izjavo 72 razlagati tako, da se uporaba prava države, v kateri je bil uveden sekundarni postopek, za „*obravnavo terjatev, nastalih po uvedbi postopkov v primeru insolventnosti*“, nanaša na terjatve, ki so nastale po uvedbi glavnega postopka, in ne sekundarnega postopka?

Postopek se prekine, dokler Sodišče Evropske unije ne odloči o predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

[...] (ni prevedeno)

[Končne postopkovne navedbe in podpis sodnika]